

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ВІСНИК

АГРАРНОЇ НАУКИ ПРИЧОРНОМОР'Я

Науковий журнал

*Виходить 4 рази на рік
Видається з березня 1997 р.*

Випуск 4 (75) 2013

Том 2

Частина 1

Миколаїв
2013

Замовник і видавець: Миколаївський національний аграрний університет.
Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 19669-9469ПР від 11.01.2013.
Згідно з Постановою ВАК України від 14.04.2010 р. № 1-05/3 видання
включено до переліку фахових видань.

Головний редактор: В.С. Шибанін, д.т.н., проф., чл.-кор. НААНУ

Заступники головного редактора:

І.І. Червен, д.е.н, проф.
К.М.Думенко, д.т.н., доц.
В.П. Клочан, к.е.н., доц.
М.І. Гиль, д.с.-г.н., проф.
В.В. Гамаюнова, д.с.-г.н., проф.

Відповідальний секретар: Н.В. Потриваєва, д.е.н., доц.

Члени редакційної колегії:

Економічні науки: О.В. Шибаніна, д.е.н., проф.; Н.М. Сіренко, д.е.н., проф.;
О.І. Котикова, д.е.н., проф.; Джулія Олбрайт, PhD, проф. (США); І.В. Гончаренко,
д.е.н., проф.; О.М. Вишневська, д.е.н., доц.; А.В. Ключник, д.е.н., доц.;
О.Є. Новіков, д.е.н., доц.; О.В. Скрипнюк, д.ю.н., проф.; О.Д. Гудзинський,
д.е.н., проф.; О.Ю. Єрмаков, д.е.н., проф.; В.І. Топіха, д.е.н., проф.;
В.М. Яценко, д.е.н., проф.; М.П. Сахацький, д.е.н., проф.; В.С. Дога, д.е.н.,
проф. (Молдова).

Технічні науки: Б.І. Бутаков, д.т.н., проф.; К.В. Дубовенко, д.т.н., проф.;
В.Д. Будаков, д.т.н., проф.; С.І. Пастушенко, д.т.н., проф.; А.А. Ставинський,
д.т.н., проф.; В.П. Лялякіна, д.т.н., проф. (Росія).

Сільськогосподарські науки: В.С. Топіха, д.с.-г.н., проф.; Т.В. Підпала,
д.с.-г.н., проф.; Л.С. Патрєва, д.с.-г.н., проф.; В.П. Рибалко, д.с.-г.н., проф.,
академік НААН України; І.Ю. Горбатенко, д.б.н., проф.; І.М. Рожков, д.б.н.,
проф.; В.А. Захаров, д.с.-г.н., проф. (Росія); С.Г. Чорний, д.с.-г.н., проф.;
М.О. Самойленко, д.с.-г.н., проф.; Л.К. Антипова, д.с.-г.н., доц.; В.І. Січкарь,
д.б.н., проф.; А.О. Лимар, д.с.-г.н., проф.; А.П. Орлюк, д.б.н., проф.;
В.Я. Щербаков, д.с.-г.н., проф.; Майкл Бьоме, проф. (Німеччина).

Рекомендовано до друку вченою радою Миколаївського національного
аграрного університету. Протокол № 3 від 26.11.13 р.

Посилання на видання обов'язкові.

Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

Адреса редакції, видавця та виготовлювача:

54020, Миколаїв, вул. Паризької комуни, 9,

Миколаївський національний аграрний університет,

тел. 0 (512) 58-05-95, www.visnyk.mnau.edu.ua, e-mail: visnyk@mnau.edu.ua

© Миколаївський національний
аграрний університет, 2013

ПІСЛЯЗАБІЙНА ОЦІНКА М'ЯСНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ БУГАЙЦІВ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ

Л.О. Стріха, кандидат сільськогосподарських наук, доцент

О.І. Козакевич, магістр

Миколаївський національний аграрний університет, Україна

Оцінено м'ясну продуктивність бугайців різних генотипів за післязабійними показниками. Встановлено перевагу бугайців червоної степової породи, поліпшеної червоною датською за показниками забійного виходу, морфологічного складу, м'язово-кісткового співвідношення

Ключові слова: велика рогата худоба, порода, бугайці, забійний вихід, вихід туші, м'язово-кісткове співвідношення, коефіцієнт м'ясності.

Постановка проблеми. Оцінювання м'ясної продуктивності тварин за кількісними та якісними показниками закінчується після їх забою. За цими даними встановлюють прикінцеві параметри здатності худоби до відгодівлі, а тим більше, що значне поголів'я надремонтного молодняку, особливо бугайців, призначене для вирощування на м'ясо.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Пошук оптимальних кондицій молодняку великої рогатої худоби для забою на м'ясо на сьогодні є актуальним, особливо у зв'язку з катастрофічним зменшенням поголів'я тварин. На доцільність відгодівлі молодняку великої рогатої худоби до 21-24 місячного віку вказують дослідження. Хоча інтенсивність росту тварин уповільнюється, але за оптимального рівня годівлі одержують додаткову кількість яловичини без значних додаткових витрат на одиницю продукції, яку неможливо мати на обмеженому поголів'ї, при реалізації у більш ранньому віці [1, 2].

Постановка завдання. Прояв м'ясної продуктивності великої рогатої худоби залежить від багатьох факторів і їх врахування при виробництві яловичини сприятиме ефективному веденню галузі. Тому поставлено завдання провести дослідження післязабійних показників бугайців червоної степової породи та бугайців червоної степової породи, поліпшеної червоною датською.

Матеріали і методика. Було сформовано групи бугайців червоної степової породи худоби та бугайців червоної степової породи, поліпшеної червоною датською, у кількості по 10 голів. Всі тварини знаходились в подібних умовах годівлі та утримання. М'ясну продуктивність бугайців оцінювали за післязабійними показниками [3].

Біометричну обробку отриманих даних досліджень проводили методом варіаційної статистики [4].

Результати досліджень. Бугайців направляли на забійний пункт у 18 та 24-місячному віці, жива маса бугайців I групи у цьому віці по завершенню голодної витримки була 400,4, а в II групі – 427,1 кг. Більш високі вагові кондиції зумовили підвищення м'ясної продуктивності. Маса парної туші з першої групи в середньому досягла 215,0 і 223,8 кг при середньому показнику забійного виходу 53,7 і 52,4% відповідно для бугайців червоної степової породи худоби та червоної степової породи, поліпшеної червоною датською. Аналіз показує, що це доволі високий показник для некастрованих бугайців червоної степової породи. Відгодівля бугайців була за помірного рівня.

Одержані результати свідчать, що при забої молодняку в 24 місяці одержали яловичі туші середньою забійною масою 293,2 і 316,9 кг, що на 8,8 і 13,7 кг більші, ніж при відгодівлі бугайців до 18 місяців. Це значить, що за різкого скорочення поголів'я худоби, в т.ч. відгодівельного молодняку, є ресурси збільшення обсягів виробництва яловичини від того ж поголів'я.

Таблиця

Післязабійна оцінка м'ясної продуктивності бугайців, $\bar{x} \pm S\bar{x}$

Показники	ЧС		ЧС+ЧД	
	18 міс.	24 міс.	18 міс.	24 міс.
Жива маса, кг	411,8±3,31	540,6±4,32	442,3±3,61	595,2±5,82
Передзабійна жива маса, кг	401,4±8,13	523,3±7,44	426,1±7,03*	578,3±7,71***
Забійна маса, кг	214,0±6,63	294,2±5,81	221,8±6,12	315,4±7,04*
Забійний вихід, %	53,5±0,51	55,7±0,83	52,2±0,48	54,6±0,53
Маса туші, кг	204,1±5,17	281,2±6,26	215,9±5,41	303,7±6,21*
Вихід туші, %	51,1±0,36	53,8±0,94	50,7±0,55	52,5±0,62
Маса внутрішнього жиру, кг	10,1±0,21	11,8±0,53	6,82±0,70	12,0±0,41
Вихід внутрішнього жиру, %	2,5±0,05	2,8±0,03	1,6±0,05	2,1±0,03

Примітка: ЧС- червона степова порода; ЧС+ЧД червона степова порода, поліпшена червоною датською

Одержані результати показують, що за збільшенням живої маси по закінченні технологічного процесу зростає величина забійної маси.

Результати контрольного забою показують, що є тенденція значних жировідкладень у худоби, яку відгодовували триваліший проміжок часу з орієнтацією на досягнення значної живої маси. У бугайців I групи, які були забиті на м'ясо у 18-місячному віці, маса внутрішнього жиру була теж достатньо високою – 10,7 кг або 2,5%, а в 24міс. – 11,9 або 2,8%.

Різниця в масі внутрішнього жиру між II та I групами була до 10%.

Одержані результати свідчать, що за виходом туші кращі показники мали тварини червоної степової породи. У віці 24 місяці вихід туші на 1,3% (при $P < 0,95$) перевищував дані бугайців генотипу ЧС+ЧД.

У дослідних тварин він був досить високий і знаходився в межах 52,4-55,8%. При визначенні цього показника враховувалась маса внутрішнього жиру, що додатково характеризує ступінь вгодованості туш. Встановлено що вихід внутрішнього жиру склав – 1,6-2,5 %.

Більш об'єктивною характеристикою м'ясної продуктивності є морфологічний склад туші. За даними ряду досліджень виявлено вплив породного фактора на співвідношення м'язової та кісткової тканини.

Оцінку туш молодняку худоби визначали за ДСТУ 6030:2008 «М'ясо. Яловичина та телятина в тушах, півтушах і четвертинах. Технічні умови». Туші, одержані при забої бугайців, мали високі вагові кондиції і належали до вищого класу.

Залежно від вгодованості яловичину молодняку великої рогатої худоби всіх класів поділяють за категоріями. Туші піддослідних бугайців віднесені до першої категорії, що свідчить про їхні задовільні м'ясні якості. Нами встановлено, що після 18-24 годин охолодження напівтуш яловичини їх маса у середньому зменшилась на 1,5-3,0%.

З метою вивчення впливу генотипу на морфологічний склад туш через добу після забою м'ясо молодняку направили на обвалювання. Аналіз одержаних даних свідчить, що більш високий вихід м'язової та жирової тканин яловичини залежить від генотипу бугайців. При обвалюванні напівтуш яловичини, одержаних від бугайців генотипу ЧС+ЧД, вихід м'язової тканини становив у 18 місяців 76,6%, а у 24 місяці 77,2%. Перевага, порівняно з тушами бугайців червоної степової породи, відповідно склала 2,2 і 0,4%.

В результаті аналізу даних встановлено відмінності за морфологічним складом туш у бугайців, які були забиті у 18 та 24 місяці.

Встановлено, що є різниця за виходом м'якоті із охолоджених туш бугайців у віці 18 місяців та 24 місяці. Найбільший вихід м'якоті мали туші бугайців у 24-місячному віці. У зв'язку з цим виявлено відмінності за співвідношенням м'ясо:кістки. Його значення для бугайців червоної степової породи було 2,9 і 3,0; а генотипу ЧС+ЧД відповідно 3,1 і 3,2.

Найвищим показником м'язово-кісткового співвідношення характеризуються бугайці генотипу ЧС+ЧД, забій яких здійснили у 24 місяці. Перевага склала 0,2 (при $P > 0,95$) порівняно з бугайцями червоної степової породи. Відповідно у них був вищий коефіцієнт м'ясності на 0,2 (при $P > 0,95$).

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, за післязабійними показниками кращі характеристики мали бугайці генотипу

ЧС+ЧД, вони мали вищі показники забійного виходу, виходу туші, виходу м'якоті, коефіцієнту м'ясності та м'язо-кісткового співвідношення порівняно з тушами бугайців червоної степової породи при забої у 18 та 24 місяці. У подальшому планується вивчення м'ясних якостей худоби інших генотипів.

Список використаних джерел:

1. Розведення сільськогосподарських тварин / [Й.З. Басовський, В.П. Буркат, Д.Т. Вінничук та ін.] ; за ред. Й.З. Басовського. – Біла Церква : Білоцерківська книжкова фабрика, 2001. – 400 с.
2. Мельник Ю.Ф. Оцінка якостей бугайців молочних, комбінованих та м'ясних порід України / Ю. Ф. Мельник // Таврійський науковий вісник : зб. наук. праць. – Херсон : Айлант, 2007. – Вип.54. – С. 93-99.
3. Шкурин Г. Т. Забійні якості великої рогатої худоби / Г. Т. Шкурин, О. Г. Тимченко, Ю. В. Вдовиченко // Методики досліджень. – К. : Аграрна наука, 2002. – 50 с.
4. Плохинский Н.А. Руководство по биометрии для зоотехников / Н.А. Плохинский. – М. : Колос, 1969. – 256 с.

Л.А. Стриха, А.И. Козакевич. Оценка мясной производительности бычков разных генотипов после их убоя.

Оценена мясная производительность бычков разных генотипов по послеубойным показателям. Установлено преимущество бычков красной степной породы, улучшенной красной датской по показателям убойного выхода, морфологического состава, мышечно-костного соотношения

Ключевые слова: крупный рогатый скот, порода, бычки, убойный выход, выход туши, мышечно-костное соотношение, коэффициент мясности

L. Strikha, A. Kozakeyich. The estimation of the meat productivity of bulls of different genotypes.

The meat productivity of bulls of different genotypes is appraised after then by for slaughter indexes. The advantage is set on the indexes of for slaughter exit, morphological composition, muscularly-bone correlation of bulls of red steppe breed and red Danish breed.

Keywords: cattle, breed, bull, for slaughter exit, exit of carcass, muscularly-bone correlation, coefficient of meat.

ЗМІСТ

В.Ф. Андрійчук, Р.С. Багров. ХАРАКТЕРИСТИКА КОРІВ СИМЕНТАЛЬСЬКОЇ ПОРОДИ ЧЕСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ ЗА МОРФОЛОГІЧНИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ ВИМ'Я.....	3
Н.П. Бабік, В.С. Федорович, Л.І. Музика. МОРФОМЕТРИЧНІ ПАРАМЕТРИ НАЙДОВШОГО М'ЯЗА СПИНИ І ДЕЯКИХ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ БУГАЙЦІВ ..	9
К.В. Бєлікова. ГЕНЕАЛОГІЧНА СТРУКТУРА ТРАКЕНЕНСЬКОЇ ПОРОДИ КОНЕЙ В УКРАЇНІ	15
П.П. Бикадоров. АНАЛІЗ ОСНОВНИХ СЕЛЕКЦІЙНИХ ОЗНАК КОРІВ РІЗНИХ ЗАВОДСЬКИХ ЛІНІЙ.....	20
Ю.В. Вдовиченко, Л.О. Омельченко, В.О. Найдьонова. ПРОДУКТИВНІСТЬ ГЕНОТИПІВ ПІВДЕННОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ ПРИ РОЗВЕДЕННІ В УМОВАХ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА	24
Т.Я. Вишневская, Л.Л. Абрамова. МОРФОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ РЕАКТИВНОСТИ СЕЛЕЗЕНКИ КРОЛИКОВ В УСЛОВИЯХ СТРЕССА И ЕГО ИММУНОКОРРЕКЦИИ.....	31
Н.В. Волгіна. ПОКАЗНИКИ ЛЕЙКОЦИТАРНОЇ ЛАНКИ КРОВІ КОНЕЙ РІЗНОЇ МІЦНОСТІ ТИПУ КОНСТИТУЦІЇ	37
В.М. Волощук, О.А. Біндюг, С.Г. Зінов'єв, О.Ю. Канюка, Д.О. Біндюг. ПЕРЕТРАВНІСТЬ ПОЖИВНИХ РЕЧОВИН КОРМУ ЗА РІЗНИХ РЕЖИМІВ ГОДІВЛІ СВИНЕЙ	42
О.Є. Галатюк, Т.М. Тихонова, Л.М. Лазарева, Л.І. Штангрет, Ж.В. Шаповал, О.С. Коваль, О.О. Галатюк. ВИЗНАЧЕННЯ ВМІСТУ ІНВЕРТАЗИ ТА ДІАСТАЗИ ДЛЯ ОЦІНКИ ЯКОСТІ МЕДУ	48
М.І. Гиль, В.А. Волков. ОСОБЛИВОСТІ ГІСТОСТРУКТУРИ ШКІРИ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ХУДОБИ РІЗНИХ ЛІНІЙ	55
А.Н. Гончаренко, Е.И. Чигринов. КАЧЕСТВО МЯСА КУР ПРИ РАЗНОМ УРОВНЕ БЕТАФИНА И ТРЕОНИНА В КОМБИКОРМЕ	63
А.В. Гуцол. БІОХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ КРОВІ СВИНЕЙ ПРИ ЗГОДОВУВАННІ ФЕРМЕНТНИХ ПРЕПАРАТІВ.....	73
Г.А. Данильчук. ВИРОЩУВАННЯ РИБОПОСАДКОВОГО МАТЕРІАЛУ ЗА РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧОЮ ТЕХНОЛОГІЄЮ	77
П.В. Денисюк. ФІЗІОЛОГІЧНИЙ ТА ГЕНЕТИЧНИЙ ГЕТЕРОЗИС	82
В.В. Замикула, О.І. Підтереба, С.Ю. Смыслов, М.В. Фидря. ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ПРИ ПЛАНУВАННІ ВИРОБНИЦТВА СВИНИНИ	88
В.О. Іванов, Н.В. Новікова. ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ СТРЕС-ФАКТОРІВ НА ІНТЕНСИВНІСТЬ РОСТУ СВИНЕЙ В УМОВАХ ПЛЕМЗАВОДУ ЗАТ «ФРІДОМ ФАРМ БЕКОН»	94

О.О. Іжболдіна. ВПЛИВ ГЕНОТИПУ ТА СТАТІ МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ НА ЗАБІЙНІ ЯКОСТІ	99
И.И. Кардач. ВЛИЯНИЕ ПАРАТИПИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ НА ЕСТЕСТВЕННУЮ РЕЗИСТЕНТНОСТЬ И ПРОДУКТИВНОСТЬ СВИНЕЙ	104
С.П. Кот, В.А. Кириченко, В.О. Мельник, Л.П. Горальський, А.В. Терещенко. НЕСПЕЦИФІЧНА РЕЗИСТЕНТНІСТЬ ОРГАНІЗМУ ТЕЛИЦЬ У ПЕРІОД СТАТЕВОГО ДОЗРІВАННЯ	111
О.О. Кравченко, В.О. Голов. ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУХОГО ТА РІДКОГО СПОСОБІВ ГОДІВЛІ СВИНЕЙ	116
О.С. Крамаренко. АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ЖИВОЇ МАСИ КОРІВ ПІВДЕННОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ РІЗНИХ ТИПІВ МЕТОДОМ ВLUP	121
В.В. Ляшенко, А.В. Губина. М'ЯСНА ПРОДУКТИВНОСТЬ ЧИСТОПОРОДНОГО И ПОМЕСНОГО МОЛОДНЯКА КРУПНОГО РОГАТОГО СКОТА В УСЛОВИЯХ ЛЕСОСТЕПНОГО ПОВОЛЖЬЯ	129
М.А. Надаринская, А.И. Козинец, О.Г. Голушко, Т.Г. Козинец. МИНЕРАЛЬНЫЙ СОСТАВ МОЛОКА ПРИ ВКЛЮЧЕНИИ В РАЦИОН ВЫСОКОПРОДУКТИВНЫХ КОРОВ ДОБАВОК СЕРИИ «ЭКОЛИН»	137
Р.В. Облап, Н.Б. Новак, Т.М. Димань. ІДЕНТИФІКАЦІЯ <i>LISTERIA MONOCYTOGENES</i> МЕТОДОМ ПЛР У РЕАЛЬНОМУ ЧАСІ В ПРОДУКТАХ ТВАРИННИЦТВА	143
В.Г. Пелих, І.В. Чернишов, М.В. Левченко. ВІДТВОРЮВАЛЬНІ ЯКОСТІ СВИНОМАТОК УКРАЇНСЬКОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ	148
Л.О. Стріха, О.І. Козакевич. ПІСЛЯЗАБІЙНА ОЦІНКА М'ЯСНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ БУГАЙЦІВ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ	153
Р.Л. Сусол. СУЧАСНІ АСПЕКТИ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА СВИНИНИ НА ОДЕЩИНІ	157
В.О. Трокоз. АМІНОКИСЛОТНИЙ СКЛАД ГІДРОФІЛЬНОГО ЕКСТРАКТУ З ЛЯЛЕЧОК ДУБОВОГО ШОВКОПРЯДА	164
Р.С. Федорук, В.Г. Каплуненко, М. Хомин, О.П. Долайчук, С.Й. Кропивка, М.І. Храбко. БІОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ ЦИТРАТІВ НАНОЧАСТИНОК ХРОМУ І СЕЛЕНУ У САМОК ЩУРІВ	168
Н.М. Шкавро, Т.Е. Ткачик, О.А. Бойко, В.І. Россоха. ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛІМОРФІЗМУ ГЕНУ <i>RYR1</i> У ПОПУЛЯЦІЯХ СВИНЕЙ ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ	176
А.І. Яремчук. ПРОДУКТИВНІСТЬ ТЕЛИЦЬ ТАВРІЙСЬКОГО ТИПУ ПІВДЕННОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ ПРИ РІЗНИХ МЕТОДАХ ПІДБОРУ	181

Наукове видання

Вісник аграрної науки Причорномор'я

Випуск 4 (75), Т. 2, Ч. 1. – 2013

Технічний редактор: *О.М. Кушнарьова.*
Комп'ютерна верстка: *О.Ю. Сметана,*
О.С. Крамаренко,
Ю.В. Грицієнко,
І.В. Письменна,
Л.О. Домашова

Підписано до друку 26.11.2013. Формат 60×84 1/16.
Папір друк. Друк офсетний. Ум.друк.арк. 11,8.
Тираж 300 прим. Зам. № ____ . Ціна договірна.

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Паризької комуни, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.